

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Roxana Mihaela MOISOIU

Educație socială

clasa a VII-a

7

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

Cuprins

Să ne amintim din clasa a VI-a!..... 7

CAPITOLUL 1 – Sistemul politic în România 10

Lecția 1. Definiția și funcțiile sistemului politic 12

Lecția 2. Drepturile omului - Istoricul apariției drepturilor omului..... 14

Lecția 3. Drepturile omului în România 16

Lecția 4. Forme de guvernământ, regimuri politice 18

Lecția 5. Constituțiile lumii..... 20

Lecția 6. Constituția României 22

Lecția 7. Structura Constituției României 24

Lecția 8. Valori și principii constituționale 26

Lecția 9. Principii și instituții democratice 28

Lecția 10. Statul democratic și principiul separării puterilor..... 30

Lecția 11. Autoritatea legislativă; legile 32

Lecția 12. Autoritatea executivă; administrația centrală și locală..... 35

Lecția 13. Autoritatea executivă – Președintele României..... 38

Lecția 14. Autoritatea judecătorească; aplicarea legilor 41

Lecția 15. Tipuri de acte normative ale instituțiilor statului – legi, ordonanțe simple de urgență, hotărâri, ordine 44

Lecția 16. Statul de drept 47

Recapitulare. 50

Evaluare 53

CAPITOLUL 2 - Raportul cetățeni – autorități.

Drepturi și responsabilități cetățenești în societatea democratică 54

Lecția 17. Procesul de elaborare a legilor 56

Lecția 18. Domnia legii și puterea cetățenilor 59

Lecția 19. Drepturile și libertățile cetățenești și respectarea legilor; limite ale libertății 62

Lecția 20. Justiția ca instituție de apărare și de înlăptuire a dreptății; Egalitatea în fața legii și accesul la justiție al cetățenilor 65

Lecția 21. Copilul în procesul judiciar; delincvența juvenilă; consecințe ale nerespectării legii 68

Lecția 22. Participarea cetățenilor la luarea deciziilor publice și la controlul aplicării acestora/Implicarea civică în contextul democrației reprezentative și al formelor de manifestare a democrației directe..... 71

Lecția 23. Alegerile și votul; alegerea reprezentanților; evaluarea activității reprezentanților aleși..... 73

Lecția 24. Rolul îndeplinit de mass-media în societate și în formarea opiniei publice 76

Recapitulare. 79

Evaluare. 81

CAPITOLUL 3. Proiectul educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale...82

Lecția 25. Identificarea problemelor comunității care necesită elaborarea proiectelor 84

Lecția 26. Elaborarea și derularea proiectului educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale 86

Poveste de final. 89

Recapitulare finală. 90

Evaluare finală. 91

Rezolvare rebus. 96

Listă acronime. 97

CAPITOLUL I

Sistemul politic în România

1 Definiția și funcțiile sistemului politic

2 Drepturile omului -
Istoricul apariției drepturilor omului

3 Drepturile omului în România

4 Forme de guvernământ
și regimuri politice

5 Constituțiile lumii

6 Constituția României

7 Structura Constituției României

8 Valori și principii constituționale

9 Principii și instituții democratice

10 Statul democratic și principiul
separării puterilor

11 Autoritatea legislativă; legile

12 Autoritatea executivă;
administrația centrală și locală

13 Autoritatea executivă –
Președintele României

14 Autoritatea judecătorească;
aplicarea legilor

15 Tipuri de acte normative
ale instituțiilor statului
– legi, ordonanțe simple de urgență,
hotărâri, ordine

16 Statul de drept

Recapitulare

Evaluare

Sistemul politic în România

1 Definiția și funcțiile sistemului politic

Toamna așterne covor multicolor de frunze strălucitoare în timp ce golițiunea copacilor și zâmbetul soarelui aruncă săgeți de foc aurii și anunță începerea școlii.

Prietenii noștri, Aura și Mihai, sunt elevi în clasa a VII-a acum. Noi provocări îi așteaptă la fiecare pas. Pentru început au răsfoit cărțile primite. La disciplina Educație socială au văzut că vor învăța despre instituțiile statului român, și nu numai.

Aura, nerăbdătoare, îi adresează câteva întrebări lui Mihai, în timp ce măsoară cu privirea curioasă paginile manualului:

Aura: – Mihai, ce poate să însemne un sistem politic?

Mihai: – Aura, știu de la celelalte discipline că un sistem se referă la un întreg... să fie oare un întreg politic?

Aura: – Eu știu că societatea și viața socială se prezintă ca un sistem global format din mai multe subsisteme de sine stătătoare, cu structuri proprii.

Mihai: – Aș spune că există mai multe tipuri de sisteme.... cum sunt: sistemul politic, sistemul economic, sistemul informațional, sistemul spiritual, sistemul militar etc.

Aura: – Mihai, eu zic să avem răbdare să ne explice doamna profesor. Este posibil să descoperim multe lucruri de care am auzit doar.

Mihai: – Așa este, Aura.

Aura: – Să mergem în parc și să profităm de timpul încă frumos!

Însoțiți de colegii de clasă au mers în parcul din apropierea școlii. Au încă multe de povestit din mica vacanță mare.

Știați că?

- Democrația este unicul sistem care permite un schimb al conducerii politice fără schimbarea sistemului de guvernare?
- Astăzi, în multe părți ale lumii, comunitatea tribală este încă o formă majoră de comunitate umană?
- Există trei triburi unde se trăiește încă după reguli din epoca de piatră?
- În Papua Noua Guinee, printre cele 312 triburi, unul dintre cele mai cunoscute este tribul KOROWAI? Acest trib este la nivelul epocii de piatră, membrii lui trăiesc numai din vânat și cules fructe (folosind arcul cu săgeți), trăiesc în copaci, având casele construite cât mai spre vârful acestora, și practică canibalismul.
- Un alt trib considerat printre cele mai agresive este tribul SENTINELEZILOR din Insula Sentinal North, aflată în zona Golfului Bengal? Membrii acestui trib trăiesc aici de aproape 60.000 de ani, cu obiceiuri neschimbate, folosind arme și unelte de piatră.
- Al treilea trib - unul dintre cele mai misterioase, este tribul SĂGEȚII, din jungla amazoniană? Membrii tribului folosesc piercing, își vopsesc chipurile, folosesc arme și unelte de piatră, chiar și sarbacane. Împotriva oricărui necunoscut care le invadează teritoriul folosesc arcul cu săgeți, înmuiate în otravă.

Să aplicăm ce am învățat!

1. Imaginează-ți că trăiești într-o societate în care nu există nicio formă de organizare. Cum descrii viața de zi cu zi?
2. Exprimă-ți opinia! Este important să existe un sistem politic care să stabilească obiectivele instituțiilor statului?
3. Formulează un mesaj convingător în care să aduci cel puțin două argumente în favoarea existenței unui sistem politic.

Investigație

Urmărește discursul Regelui Mihai din Parlamentul României din data de 25 octombrie 2011 și extrage secvența în care acesta vorbește despre semnificația țării.

Interpretează acest aspect!

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

S	D	E	P	O	L	I
O	I	M	O	C	R	T
C	O	S	Z	I	A	I
I	R	M	T	N	T	C
A	G	L	O	E	I	E
L	A	B	A	L	M	I
A	N	I	Z	A	R	E

Momentul democrației

Alegeri pentru Consiliul Elevilor!

Există două variante:

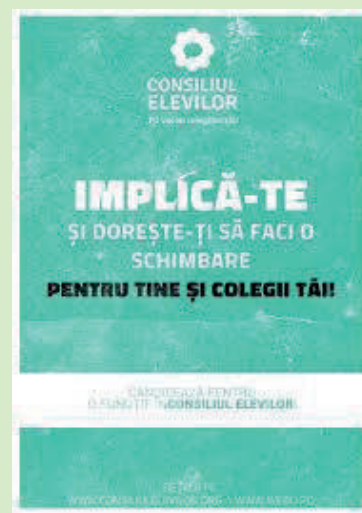
- Poți candida chiar tu!
- Poți alege să susții un candidat.

Alege să candidezi! Scrie un discurs care te-ar putea ajuta să obții candidatura în Consiliul Elevilor!

Alege să susții un candidat!

Adaugă un mesaj pentru încurajarea candidatului/candidatei!

- Realizează un AFIȘ! Îndeamnă toată clasa să participe!
- Realizează apoi o expoziție cu toate afișele clasei!

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

„Dacă ar fi trebuit să studiem toate legile, nu ne-ar rămâne timp pentru a le încălca”
.....
(Goethe)

Știați că?

- Declarația Universală a Drepturilor Omului este cel mai tradus document, în peste 500 de limbi?

- Drepturile omului mai sunt legate și de mediu, securitate națională, relativism și universalism, mediul de afaceri etc.?

- Tăblițele de la Tărtăria sunt trei obiecte mici și străvechi de lut, datate în jurul anilor 5300 î.Hr. Sunt considerate ca fiind cea mai apropiată formă de scriere adevărată.

- Civilizația apărută pe Valea Dunării este cea mai veche civilizație din Europa (5500-3500 î.e.n.), acoperind un spațiu care se întindea din partea de nord a Greciei actuale și până în Slovacia și din România până în Croația? Civilizația corespunde în mare măsură culturii Vinča-Turdaș.

Momentul democrației

Dreptul la liberă exprimare
Realizează un poster în care să exemplifici formele de manifestare a acestui drept.

Să aplicăm ce am învățat!

1. Având ca reper articolele din Carta Drepturilor Fundamentale, care interzice discriminarea pe orice motiv, identifică o formă de încălcare a unuia dintre drepturi într-o instituție publică.

2. Formulează cel puțin trei argumente scurte, pornind de la afirmația „ignoranța încurajează prejudecățile și face posibilă discriminarea”.

3. Împreună cu 5-6 colegi/e, formează un grup, alege un lider care răspunde, argumentând de ce este necesar să existe drepturile omului într-o societate democratică în continuă schimbare.

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

„Aceasta este doctrina mea: dă-i oricărei alte ființe fiecare drept pe care îl vrei pentru tine
.....”
Robert G. Ingersoll

Studii de caz

Se dau următoarele situații. Cum ai proceda dacă ai avea putere de decizie?

- Majoritatea etnică a hotărât ca cei care aparțin altor grupuri minoritare să fie obligați să locuiască în zone limitrofe orașului. Grupurile minoritare aparțin romilor.

- Domnul M. a intrat ilegal în țară. Situația medicală a acestuia s-a agravat și i s-a refuzat tratamentul medical într-un spital.

- Doamna V. a supraviețuit unui accident de mașină, în care și-a pierdut soțul, de origine musulmană. Acum, după cinci ani, dorește să se recăsătorească, dar nu o poate face fără permisiunea cumnatului ei.

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

D	C	H	L	V	I	A	A	N	A
R	O	A	E	G	E	A	R	O	M
E	D	M	M	U	R	A	B	I	I
P	O	N	U	V	I	T	A	R	U
T	U	R	I	L	E	O	M	U	L

Investigație

Cu ajutorul internetului, descoperă rolul Agenției FRA - Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene. Realizează un fluturaș în care să evidențiezi necesitatea proiectului european „Spre o participare semnificativă a copiilor la luarea deciziilor în Europa”.

3

Drepturile omului în România

După ora de Educație socială, elevii clasei au o scurtă dezbatere, în timpul pauzei.

Aura: – Am înțeles abia acum cât de importante sunt drepturile omului, respectarea lor și cum au traversat istoria.

Mihai: – Eram sigur că doamna profesor se va opri și la drepturile omului la noi în țară.

Aura: – Mihai, eu cred că această disciplină ne ajută să continuăm aventura cunoașterii și să putem înțelege mult mai bine istoria neamului nostru.

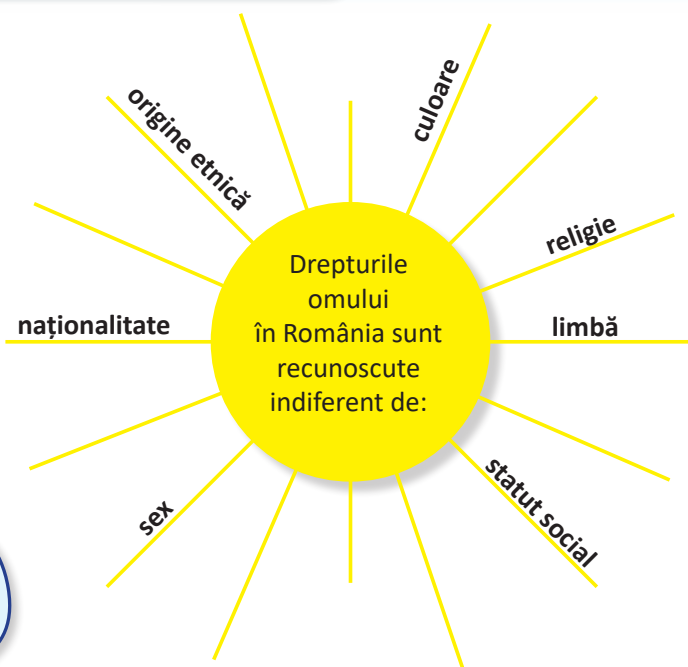
Flavia: – Mihai, abia aștept să mergem în excursie, la sfârșitul săptămânii.

Colegii: – Și noi!

Elevii pregătesc o excursie la Sinaia, unde vor vizita Castelul Peleş și vor avea o scurtă întâlnire cu familia regală a României.

Să știm!

Drepturile omului sunt:

- universale
- inalienabile
- indivizibile
- interdependente

Știați că?

- Studiul Bertelsmann Stiftung, care măsoară calitatea democrației în 41 de țări, a clasat România pe locul 38 dintre statele aparținând UE și OCDE?
- Egalitatea de tratament și în fața legii este protejată de organisme la nivel național și european? În țara noastră există instituția Avocatul Poporului, cu rolul de a media orice formă de încălcare a drepturilor de egalitate a cetățenilor, și CNCD, cu rolul de a combate discriminarea.

Să aplicăm ce am învățat!

1. Argumentează când este încălcat Dreptul la viață :

A. O persoană agresoare moare, ca urmare a intervenției poliției pentru a împiedica un atac asupra vieții altcuiva.

B. O persoană moare în timpul unui război.

2. Împreună cu cinci colegi/e, realizează o scurtă dezbatere, apoi expune rezultatul cu privire la obligațiile statului față de străinii fără locuință și față de cetățenii țării, aflați în situații identice.

3. Elevii clasei a VIII-a au făcut o fotografie unei colege, fără ca aceasta să știe, și au publicat-o pe internet. Ce drepturi au fost încălcate?

Studii de caz

Ce drepturi sunt încălcate în situațiile următoare? Cum ar trebui procedat astfel încât să le fie respectate toate drepturile?

- Copiii care trăiesc în satul montan S. nu pot frecventa școala generală pentru că nu există nicio școală în apropiere și pe o distanță rezonabilă.

- În satul Y. există două persoane cu dizabilități fizice, imobilizate în scaun cu roțile. Ele nu pot participa la evenimentele culturale, pentru că nu există rampe de acces.

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

D	O	M	U	L	U	I	I	S	T	A
R	F	I	V	I	T	U	T	E	C	T
E	U	N	S	T	R	A	E	L	A	E
P	N	D	A	M	E	N	T	A	Z	T
T	U	R	I	C	S	P	E	C	T	A

Momentul democrației

Să realizăm o petiție!

O petiție este o modalitate de a face cunoscute problemele noastre autorităților. Ea trebuie mediatizată, pentru a produce un impact cât mai mare asupra acestora.

Fie că este vorba de o petiție în format letric sau online, aceasta trebuie să conțină:

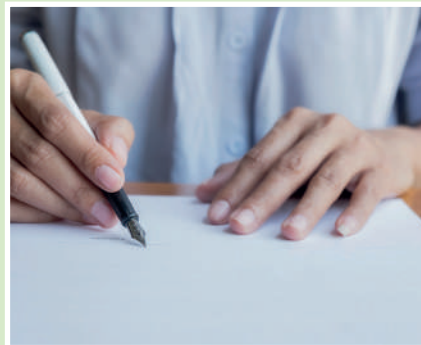
Introducere - în care menționăm autoritatea a căreia ne adresăm.

Cuprins - include descrierea problemei și cerințele concrete prin care se poate rezolva problema identificată.

Încheiere - trebuie să avem în vedere că petiția inițiată trebuie să permită să fie semnată în nume propriu de cei interesați, de publicul larg.

O petiție trebuie formulată clar, scurt, nu mai mult de o jumătate de pagină.

Autoritățile nu sunt obligate să răspundă favorabil cerințelor noastre, dar, prin diseminarea acestora în rândul unui public larg, poate avea șanse să fie luată în seamă.

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

” Trebuie să fim liberi nu pentru că cerem libertate, ci pentru că o practicăm

William Faulkner.

“

Sâmbătă dimineață, în curtea școlii, elevii sunt nerăbdători să plece în aventura promisă. Își ocupă în grabă locurile în autocar, veselia și curiozitatea își fac loc în gândurile lor. Doamna profesor le-a promis o întâlnire surpriză, cu istoria țării.

Aura: – Mihai, oare care o fi surpriza?

Mihai: – Bănuiesc că ne vom plimba prin Sinaia și ne va vorbi despre timpurile apuse. Poate vom vizita Castelul Peleş – monument de arhitectură deosebit, sau cine știe ce altă surpriză ne așteaptă...

Ajunși la Sinaia, în vizita la Castelul Peleş, profesoara le sugerează detaliile surprizei.

Au fost primiți de reprezentanții Casei Regale a României, care au avut disponibilitatea să le povestească câteva istorioare și aspecte ce țin de contextul istoric al Castelului și al monarhiei.

Mihai: – Suntem extrem de fericiți că am avut această posibilitate, unică. Asta da, surpriză!

Aura: – Așa este. Abia aștept să povestesc acasă. Este impresionant totul!

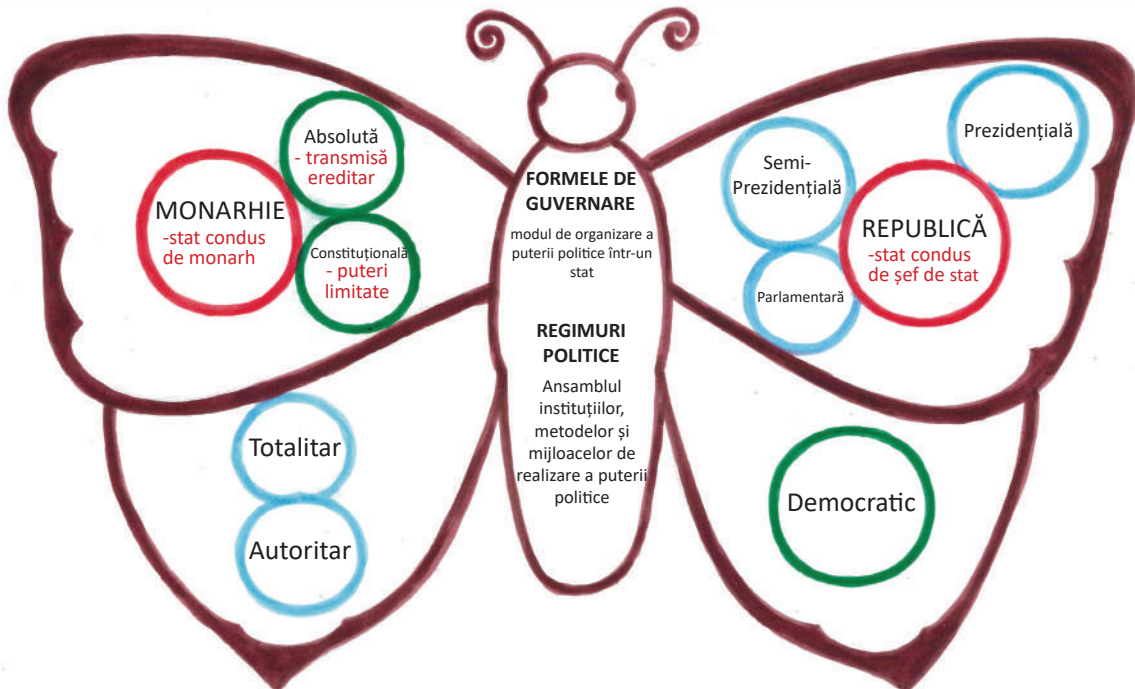

Mihai: – Ți-ar fi plăcut să fie în continuare monarhie? Așa cum este în Spania, de exemplu?

Aura: – Nu știu, Mihai... poate că da, pentru eticheta de la curte... în rest, cred că în republică, cetățenii se simt mai aproape de realitate, de zilele noastre.

Discuțiile copiilor au continuat pe drumul de întoarcere, fiecare manifestându-și entuziasmul și recunoștința față de organizatori.

Să știm!

Regim totalitar - un singur partid politic deține puterea și conduce toate domeniile societății.

Regim autoritar - este un regim politic asemănător celui totalitar, având anumite libertăți economice.

Regim democratic - pluralism politic, separarea puterilor în stat, respectarea drepturilor și a libertăților tuturor cetățenilor.

Știați că?

- Marea Britanie are foarte multe tradiții regale și ritualuri vechi de sute de ani? Lingura încoronării este cel mai vechi obiect din lume, folosit la astfel de ocazii. Datează din secolul al XII-lea și a fost folosit pentru a unge fiecare monarh până acum.

- Ritualul încoronării are rădăcinile în Spania, în secolul al VII-lea d.Hr.?

Să aplicăm ce am învățat!

1. Poate exista un stat monarhic democrat? Argumentează răspunsul.
2. „Democrația este un sistem politic prost - cel mai bun însă dintre cele pe care omenirea le-a inventat până acum” – așa se pare că ar fi spus fostul prim-ministru britanic Winston Churchill. Care crezi că este motivul care a stat la baza acestei afirmații? Tu ce părere ai? De ce?
3. Se spune că toate formele de putere au tendința de a deveni totalitariste, în timp. Împreună cu un grup de patru colegi/e, argumentează ce mijloace au cetățenii pentru a stopa acest lucru.

Studii de caz

Coreea de Nord este oficial denumită Republica Populară Democrată Coreeană. Coreea de Nord este o republică socialistă bazată pe doctrina juche, dar mulți o consideră o dictatură absolută. Denumirea țării este în concordanță cu forma de guvernământ și regimul politic?

Investigație

Cu ajutorul internetului și al cunoștințelor de istorie, informează-te care au fost primul rege al României și primul președinte!

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

D	V	O	T	G	I	M	O	N	A
E	T	V	S	E	F	L	S	T	R
M	O	N	A	R	H	I	E	A	H
O	T	R	U	T	O	R	I	T	D
C	A	L	I	T	A	R	E	G	R
R	E	P	U	B	L	I	C	A	E
A	P	O	L	I	T	I	C	L	P
T	I	E	S	T	A	T	M	G	T

Momentul democrației

Imaginează-ți că ești reporter al unui ziar. Realizează un interviu cu un interlocutor. Tema interviului este despre comunism și despre democrație, în România.

Urmează pașii:

- alegerea interlocutorului;
- pregătirea interviului (Documentarea, Planul de întrebări);
- discuția ;
- editarea.

După finalizarea discuției începe adevărata muncă. Se construiește textul final, păstrând doar elementele importante, cu fraze scurte.

Întrebările trebuie:

- să nu aibă caracter general;
- să lase timp pentru răspuns la fiecare întrebare;
- să nu fie lungi;
- să nu fie de tipul închis, adică cele la care răspunsul este de tip da sau nu;
- să nu sugereze răspunsul;
- să nu fie ipotetice, etc.

Să ne imaginăm!

Imaginează-ți un stat ideal. Cum arată el? Ce drepturi au cetățenii? Dar îndatoriri? Crezi că ar putea exista un astfel de stat în viitor?

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

” Nu merită să ai libertate, dacă nu ai dreptul să faci greșeli.

.....
Mahatma Gandhi

